

Enligt sändlista

BILDANDE AV *Grenigtmyrans naturreservat*

Objektnummer	2021446
Län	Västernorrland
Kommun	Härnösand
Socken	Högsjö
Fastighet	del av Östby 2:40
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket.
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	Cirka 10 km nordnordväst Viksjö kyrka
Mittpunkt	x: 1586199 y: 6972343 (Rikets nät)
Areal [hektar]	43,6
Prod skogsmark [ha]	33,4

Naturtyper [ha]	Tallskog	1,7
	Granskog	17,1
	Barrblandskog	6,5
	Barrsumpskog	0,2
	Lövblandad barrskog	7,4
	Impediment	0,3
	Vatten	0,1
	Myr	9,5
	Övrigt	0,3
	Hygge	0,5

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 22 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm (1998:1252), att de föreskrifter samt skötsel- och

förvaltningsbestämmelser som framgår av detta beslut ska gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller från den 23 november 2010 även om de överklagas.

I enlighet med 2 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm, ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet.

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar länsstyrelsen att fastställa bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt en naturskogsartad granskogsmiljö med en förekomst av den rödlistade laven långskägg, *Usnea longissima*, som också är en ansvarsart för Västernorrlands län.

Syftet ska nås genom att låta granmiljöerna i huvudsak utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. I anslutning till långskäggsförekomsterna kan det dock komma att bli aktuellt med begränsade skogsskötselåtgärder för att gynna artens förekomst i reservatet (se vidare i skötselplanen).

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad eller annan anläggning.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark och block.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga väg, stig eller spång.
- 5 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 6 avverka, fälla eller skada växande eller döda träd, upparbeta vindfällan eller utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer.
- 9 framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg, annat än i samband med uttransport av skjutna älgar och björnar, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.
- 10 upplåta mark för militär övningsverksamhet.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning av informationstavlor.
- 3 eventuella ringbarkningar eller motsvarande i syfte att gynna laven långskägg, se vidare skötselplanen.
- 4 undersökningar av mark, vatten, vegetation och djurliv samt utmärkning av därtill hörande provytor.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
- 2 insamla mossor, lavar eller svampar med undantag för plockning av matsvamp för husbehov.
- 3 genom grävning eller på annat sätt skada mark och block.
- 4 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.
- 5 framföra motordrivet fordon annat än på befintlig väg.
- 6 utföra vetenskapliga undersökningar som innebär markering av provytor eller annan åverkan inom reservatet utan länsstyrelsens tillstånd.
- 7 använda området för idrottsarrangemang utan länsstyrelsens tillstånd.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga skogsbilvägar.

Föreskrifterna utgör heller inte hinder för bedrivande av renskötsel, inklusive exempelvis snöskoterkörning, i enlighet med bland annat rennäringslagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som anges ovan under B och som specificeras i skötselplanen.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Områdesbeskrivning

Grenigtmyrans naturreservat är en liten naturskogsrest i ett hårt påverkat skogslandskap. Reservatet sträcker sig från 445 meter över havet i den västra delen till 365 meter över havet i den östra delen. Berggrunden utgörs av grå, finkornig sedimentgnejs av gråvackeursprung. Att reservatet är högt beläget syns särskilt tydligt i västra delen som präglas av en tämligen gles, kortvuxen granskog av höghöjdstyp. Den östra delen av reservatet domineras av mer produktiv granskog som är grövre och mer högvuxen. Bitvis har träd fallit på grund av självgallring i den allt tätare skogen.

Reservatet domineras av granskog, med en ålder på drygt 120 år. Området har påverkats av dimensionsavverkning under andra hälften av 1800-talet samt av plockhuggningar som troligen genomförts i början av 1900-talet vilket syns i form av gamla stubbar. Dessa ingrepp har medfört att området är tämligen trädslagsrent.

Grenigtmyrans naturreservat är en viktig lokal för den rödlistade laven långskägg. Långskägg är en skägglav som kan bli flera meter lång och som påträffas främst i äldre granskogar. Den är beroende av en väl avvägd blandning av vindskydd, ljus och fuktighet, och antas ha en mycket dålig spridningsförmåga. Västernorrlands län hyser cirka 90 procent av landets kända långskäggsförekomst och har således ett nationellt ansvar för artens överlevnad.

Riksantikvarieämbetet har inte registrerat några fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar inom reservatet. Området besöks i ringa omfattning av allmänheten.

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden uppmärksammades i samband med Skogsvårdsstyrelsens (nuvarande Skogsstyrelsen) nyckelbiotopsinventering 1995. Dåvarande markägare tog kontakt med Skogsvårdsstyrelsen angående möjligheter för en förnygringsavverkning i maj 2000. Länsstyrelsen inventerade området under juni 2000 och fann att området tack vare sin stora långskäggsförekomst borde bli föremål för naturreservatsbildning. En värdering av området och ekonomisk förhandling med markägaren påbörjades och staten förvärvade hela fastigheten under 2001.

Skogsstyrelsen har registrerat två nyckelbiotoper, en mindre i den västra och en större i den södra delen av reservatet och området finns registrerat som ett naturvårdsobjekt (80100) vid länsstyrelsen.

Området är ej särskilt utpekade i översiktsplanen för Härnösands kommun och några mer specificerade intressen finns inte redovisade för området. Vid tidpunkten för översiktsplanens upprättande, 1992, var områdets naturvärden troligen inte kända av kommunen.

Planer på vindkraftsetablering i närheten av reservatet har kommit länsstyrelsen till känna men de rör inte själva reservatsområdet.

Av digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret framgår att det under perioden 2000-2003 fanns ett undersökningstillstånd enligt minerallagen (nr 120 år 2000) inom hela reservatsområdet. Då undersökningstillståndet inte är gällande längre saknas motstående intressen eller andra försvårande omständigheter i materialet från mineralrättsregistret.

Remissyttranden har inkommit från Skogsstyrelsen Södra Västernorrlands distrikt, Härnösands kommun, Regelrådet samt Sveriges Geologiska Undersökning, SGU. Härnösands kommun samt Skogsstyrelsen tillstyrker beslutet, Regelrådet lämnar ingen åsikt. SGU anser att prospektering, som de menar ger försumbar inverkan på växtlighet och naturmiljö, bör vara tillåten i reservatet då det eventuellt kan vara intressant att söka efter diamantfyndigheter i området.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har inte ändrat några skrivningar med anledning av SGUs synpunkter kring tillåtelse för prospektering inom reservatet. Länsstyrelsen är av den åsikten att då det saknas ett gällande tillstånd för prospektering kan det inte anses vara en rättighet som berörs och begränsas av föreskrift A2. I det fall det uppstår ett intresse av prospektering inom reservatet har ett sådant företag att söka dispens från reservatsföreskrifterna, och för att erhålla sådan dispens krävs särskilda skäl enligt 7 kapitlet 7 § miljöbalken.

Skogen kring Grenigtmyran hyser en förekomst av den rödlistade laven långskägg. Området har tidigare påverkats av huggningar men sedan lång tid tillbaka har ytterst få skogsbruksåtgärder vidtagits. Frånvaron av skogsbruk är en förutsättning som har möjliggjort nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved. Dessa värden är ovanliga i dagens skogsbrukspräglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer, som exempelvis långskägg, knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik. Naturvärdena i området är följaktligen oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering.

Genom naturreservatsbildning undanröjs exploateringshot och förutsättningarna för bevarande av skogsmiljöerna, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras.

Länsstyrelsen konstaterar att området signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålet "Levande skogar". Området passar väl in i länsstyrelsens och skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog från december 2005, där långskäggsskogar pekats ut som en prioriterad naturtyp.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3:e och 4:e kapitlen miljöbalken.

Reservatsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar i det enskilda nyttjandet och för skogsmark utgår ekonomisk ersättning. Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kapitlet 25 § miljöbalken att det för att bevara ovan nämnda naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat, samt att förordna om föreskrifter för området och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot

såväl exploateringsföretag som skogsbruk i området.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till Regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Avdelningen för Miljö och Natur, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Kristin Lindström telefon 0611-34 92 58, kristin.lindstrom@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes tidningar och i ortstidningen Tidningen Ångermanland. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit Peter Ekström, jurist, Magnus Agnemo, samhällsplanerare, Göran Nordin, geolog, Britt Marie Lindström chef sektionen för skydd och skötsel samt Anna Otmalm, chef Avdelningen för miljö och natur.

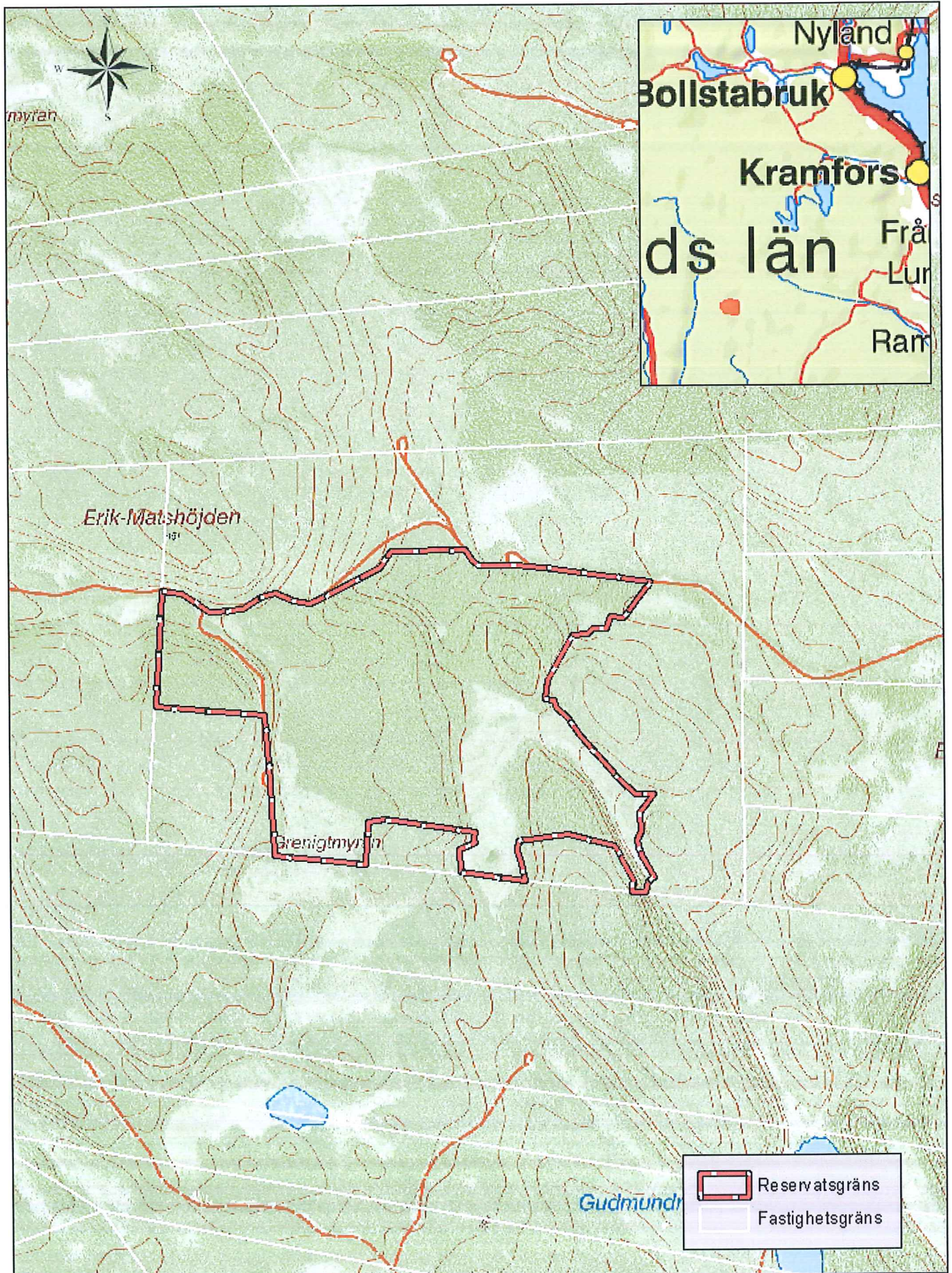
Bo Källstrand
landshövding

Kristin Lindström
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

Naturreseptatet Grenigtmyran Beslutskarta



Länsstyrelsen Västernorrland. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188-Y

0 125 250 500 750 Meter

Skötselplan för *Grenigtmyrans naturreservat*

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

Gränser

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

Brand

Om spontan brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning ska ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter

Inga servitut eller andra inskrivna rättigheter är kända.

Jakt

Nyttjanderätten till småviltjakt och älgjakt på fastigheten Östby 2:40 innehas till och med 30 juni 2013 av Högsjö västra jaktlag. Uppsägning för upphörande eller begäran om villkorsändring ska ske senast sex månader före avtalstidens utgång.

Jakträttshavarna har att noga följa gällande lagar och bestämmelser rörande jakt samt övriga för naturreservatet gällande föreskrifter. Torrakor får under inga omständigheter kapas och användas till ved. Terrängtransport av skjutna älgar/björnar ska ske med minsta möjliga skada på mark och vegetation.

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen utser en praktiskt ansvarig för tillsyn av information samt efterlevnad av reservatsbestämmelser. Uppdraget regleras i avtal.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Området har indelats i två skötselområden vilka var för sig omfattar hela reservatet, se skötselkartan.

Skötselområde 1

Skogs- och myrmark

Övergripande mål

Att låta skogs- och myrmarken få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

Åtgärder

- Uppföljning av långskägg
Uppföljningar av långskäggsförekomsten i reservatet ska genomföras.

I dagsläget är det inte aktuellt med andra åtgärder förutom uppföljning.

Det finns forskning som söker utröna huruvida en utglesning av skogsbestånd i vissa fall skulle kunna ge en lokal tillväxthöjning hos långskägg och även skapa nya växtplatser. Detta kan ske genom att mindre trädgrupper ringbarkas och/eller enstaka träd fälls för att på sikt skapa en luckigare och ljusare beståndsstruktur. Även om inte så är fallet i dagsläget skulle det i en framtid kunna bli aktuellt att genomföra denna typ av åtgärder i reservatet. Innan några åtgärder påbörjas skall forskare kontaktas för samråd kring hur eventuell utglesning av bestånd och uppföljning av populationsutvecklingen för långskägg bäst genomförs. Den döda ved som bildas lämnas i reservatet.

Skötselområde 2

Information

Övergripande mål

Att information om naurreservatet ska finnas lättillgänglig för allmänheten.

Åtgärder

- Information på hemsida
En beskrivning av området läggs ut på länsstyrelsens hemsida.
- Informationstavla
En informationstavla sätts upp vid vändplanen norr om reservatet.

Inga åtgärder förutom uppföljning.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

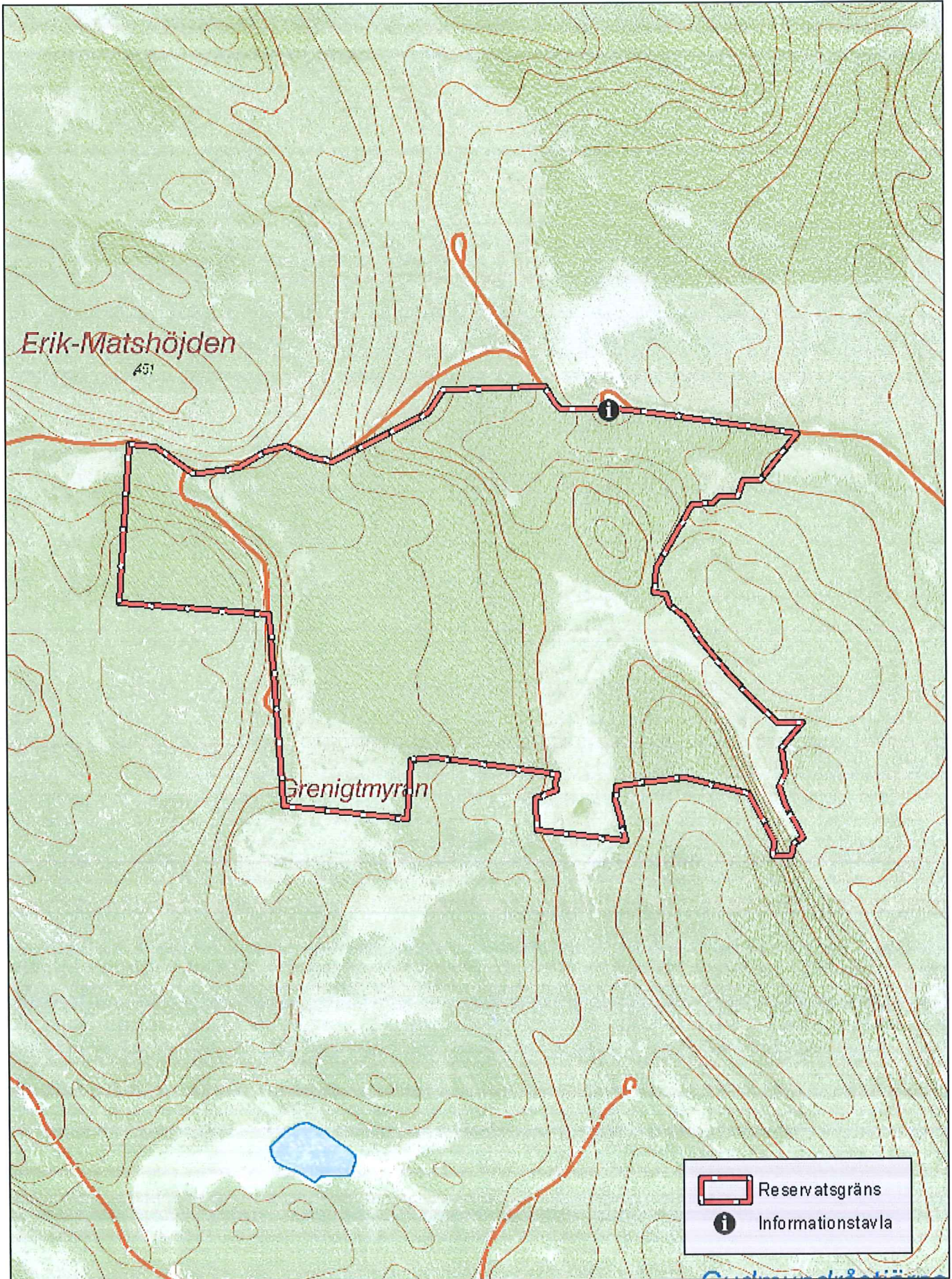
Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	2	2011		reservatsanslag
1	Informationstavla	2	2011		reservatsanslag
1	Uppföljning av långskägg	1	2012	vart 10:e år	reservatsanslag

Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan. Inventering av långskägg bör göras med i storleksordningen 10 års mellanrum för att konstatera eventuella utvecklingstrender.

Naturreseptatet Grenigtmyran

Skötselkarta



Länsstyrelsen Västernorrland. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188-Y

0 125 250 500 750 Meter